

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Yttrande över promemorian "Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet"

Miljödepartementets d.nr. M2021/00596

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut. Kommunstyrelsen antar yttrande, angående Miljödepartementets remiss av promemorian *Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet*, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 5 maj 2021.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar för egen del att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun har fått promemorian *Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet*, med förslag till ändringar i miljöbalken och flera förordningar som berör tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, på remiss från Miljödepartementet.

Ändringarna i miljöprövningsförordningen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2021 och övriga ändringar den 1 juli 2022. Ändringarna är en anpassning av den svenska lagstiftningen så att den följer MKB-direktivet, vilket den inte gör idag. Ändringarna innebär att betydande miljöpåverkan ska bedömas på ett tydligt sätt, som allmänheten får insyn i och kan överklaga. Förslaget innebär även att några verksamheter som idag inte måste anmälas blir anmälningspliktiga, samt ändringar i hur snart efter en anmälan som en anmälningspliktig verksamhet får starta. De verksamheter som blir anmälningspliktiga är täkter för husbehov, anläggningar för eldning av rent trä och liknande avfall, återvinning av avfall för anläggningsändamål (utfyllnad) oavsett föroreningsgrad, samt deponering av muddermassor oavsett föroreningsgrad.

Nacka kommun påverkas främst av förslaget att all återanvändning av avfall för anläggningsändamål (utfyllnad med massor som klassas som avfall), samt all bearbetning och sortering av icke-farligt avfall, behöver anmälas och få beslut om betydande miljöpåverkan. För dessa verksamhetstyper innebär förslaget att det behövs mer underlag i anmälan och en extra beslutspunkt om betydande miljöpåverkan, som ska anslås för allmänheten. I och med att många frågor som rör återanvändning av massor idag kan lösas med en platsspecifik bedömning, där återanvändning med minimal risk

inte behöver anmälas, så innebär förslaget betydligt mer administration än idag, utan att det tillför någon vinst för miljön. Däremot innebär det större kostnader för verksamhetens förberedelser och längre handläggningstid, vilket påverkar kostnaderna i byggprojekt. Det innebär även ett större behov av tillsynsresurser, för att handlägga anmälningar.

Utöver avfallsfrågan så innebär förslaget att en reglering av hur anmälningsärenden ska hanteras, vilket i viss mån är ett stöd men som även minskar möjligheten att anpassa handläggningen efter platsspecifika förhållanden. Det tillkommer även kommunikering till allmänheten, vilket ger mer insyn i handläggningen men tar mer tid. Remissen bedömer att det även kommer att leda till fler överklaganden.

Ärendet

Miljödepartementet har skickat promemorian *Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet* på remiss till Nacka kommun. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden förbereder ärendet åt kommunstyrelsen.

Föreslagna ändringar

Sammanfattningsvis föreslås följande förändringar:

- Bedömning av betydande miljöpåverkan
  - Den myndighet som prövar frågan om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska redovisa sina slutsatser i ett beslut och göra beslutet tillgängligt för allmänheten.
  - Allmänhetens ska få tydligare möjlighet att överklaga beslut där verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan har prövats.
  - Vissa nya miljöfarliga verksamheter antas alltid medföra en betydande miljöpåverkan och ska därför genomgå en specifik miljöbedömning.
  - Några verksamheter som inte omfattas av MKB-direktivet ska inte längre antas medföra betydande miljöpåverkan.
  - Ett antal tillkommande verksamheter och åtgärder som bedöms omfattas av bilaga 2 till MKB-direktivet ska genomgå fall till fallbedömning av verksamhetens eller åtgärdens miljöpåverkan.
  - Kraven på att prövningsmyndigheten ska identifiera, beskriva och göra en samlad bedömning av miljöeffekterna vid prövningen av inrättande av en allmän farled eller en allmän hamn ska förtydligas.
- Regleringen av markinnehavarens uttag av berg, naturgrus, torv och andra jordarter för husbehov ändras, så att det mer motsvarar de krav som gäller för uttag av dessa material för andra användningsområden.
- Flera ändringar som rör hantering av avfall
  - En verksamhet som avser behandling av avfall och är anmälningspliktig ska få påbörjas först efter att tillsynsmyndigheten har förelagt om försiktighetsmått.
  - Vissa u-verksamheter som behandlar avfall och som i dag varken är anmälnings- eller tillståndspliktiga, blir anmälningspliktiga.
  - Det införs tillståndsplikt för att behandla icke-farligt avfall genom kemisk behandling om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn.

- Viss behandling av uppgrävda förorenade massor som i dag är anmälningspliktig ska bli tillståndspliktig.
- Koderna för behandling av avfall som uppkommit i egen verksamhet ska tas bort och dessa verksamheter ska provas enligt andra koder i 29 kap. miljöprövningsförordningen.

Hur berörs Nacka?

Förslaget till ändringarna beror på att Sverige har ett krav på sig från EU, om att anpassa sig till MKB-direktivet. Om förändringarna inte genomförs kan Sverige dömas i EU-domstolen och få sanktioner. En stor del av förslaget rör tillståndspliktiga A- och B-verksamheter, och påverkar Länsstyrelsens och Mark- och miljödomstolens hantering av tillståndsprövningen. Kommunerna påverkas i hanteringen av anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, eftersom det kommer nya regler kring hanteringen av anmälan och beslut, samt för att flera verksamhetstyper blir anmälningspliktiga. För Nacka kommun innebär de föreslagna ändringarna att fler verksamheter behöver en bedömning av betydande miljöpåverkan när de nyanmäls. De verksamheter som berörs är (med hänvisning till kapitel och paragraf i miljöprövningsförordningen):

- Livsmedel och foder, (hela 3 kap). Idag finns ett rökeri och ett rosteri i Nacka.
- Naturgrustäkt 4 kap. 4 §. Ingen sådan anläggning finns registrerad i Nacka.
- Kemisk tillverkning 12 kap. 44 §. Ett experimentlab finns registrerat i Nacka.
- Gjutning 15 kap. 18 §. Inga registrerade i Nacka.
- Tillverkning ljuskällor med kvicksilver 17 kap. 3 §. Inga registrerade i Nacka.
- Maskinell metallbearbetning med stor mängd skärvätska 18 kap. 8 §. Inga registrerade i Nacka.
- Förbrukning av organiska lösningsmedel 19 kap. 4 §. Några lackerare registrerade i Nacka.
- Avfall, alla paragrafer förutom deponitäckning (26§) och lagring som del av insamling (48-51§). Berör flera verksamheter i Nacka.

Bedömningen krävs när en verksamhet anmäls. Befintliga verksamheter behöver ingen bedömning av betydande miljöpåverkan förrän de genomför en anmälningspliktig ändring av verksamheten.

Nuvarande verksamheter anges ovan för att relatera till dagens tillsyn.

Kommunen behöver kommunicera besluten om betydande miljöpåverkan för allmänheten, till exempel via den digitala anslagstavlan på webben. Det är möjligt att detta kommer att göra att fler ärenden överklagas. Förutom att hanteringen ger merkostnader för kommunen, så innebär fler överklaganden en högre belastning för de överprövande instanserna. Det finns därför en risk för att förslaget bidrar till att det tar längre tid från beslut till slutligt avgörande i överprövning.

I Nacka påverkas avfallshanteringsbranschen mest, eftersom det är där kommunen får in flest nyanmälningar. Om ändringarna genomförs så blir det övergripande anmälningsplikt för återvändning av avfall för anläggningsändamål, som dessutom kommer att omfattas av krav på beslut om betydande miljöpåverkan och som inte får inledas förrän miljö- och stadsbyggnadsnämnden har beslutat om skyddsåtgärder. Som ändringarna är formulerade så är risken stor att mycket jord och fyllnadsmassor som schaktas i kommunen inte kommer att kunna återanvändas utan krav på anmälan och miljöbedömning. I så fall kommer miljöenheten att behöva handlägga betydligt fler anmälningsärenden än idag, samtidigt som hanteringen kommer att ta längre tid än idag.

Det finns även en risk för att ändringar som gör det svårare att hantera avfall, kommer att göra att verksamheterna fokuserar mer på att bevisa att de inte hanterar avfall än att visa att de har liten miljöpåverkan. I så fall innebär förändringarna en stor ökning av administration, utan att det tillför någon miljönytta i en del avfallsärenden.

Det är svårt att säga hur många pågående verksamheter i Nacka som blir anmälningspliktiga och behöver efteranmälas, eftersom det inte finns något register hushållstäkter eller anläggningar som eldar rent trä.

Om ändringarna genomförs så kommer det att behövas tydlig tillsynsvägledning, som förklarar hur myndigheten ska handlägga utifrån de ändrade reglerna. Det behövs även information och vägledning åt verksamheterna som berörs.

Ekonomiska konsekvenser

För Sveriges del är det viktigt att förslaget går igenom, för att slippa sanktioner från EU-domstolen. För kommunen innebär förändringen att rutiner behöver göras om, vilket innebär en kostnad initialt. Sedan kommer handläggningen av anmälda miljöfarliga verksamheter att få flera moment och i några fall striktare regler kring när verksamheter får påbörjas. Det innebär att handläggningen kan ta längre tid, både i arbetstimmar och i tid från anmälan till beslut, vilket innebär ökade kostnader för verksamheten som söker. För storstadskommuner riskerar förändringarna kring utfyllnad med massor, som klassas som avfall, att leda till stora kostnader för att anmäla återanvändningen av material när man bygger i stadsområden.

Konsekvenser för barn

Förslaget har som mål att förtydliga miljöeffekter så att de tas med i bedömningen av miljöfarliga verksamheter. Det gör det lättare att minska miljöpåverkan från verksamheter, vilket är positivt både för barn i verksamhetens närområde och för en hållbar utveckling.

Miljöenheten
Per Enarsson
Enhetschef

Miljöenheten
Tore Liljeqvist
Gruppchef

Bilagor:

1. Förslag till yttrande
2. Promemoria, Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet